

BIDE BERRIAK

LEHIAKETA

1. Lehiaketaren helburuak

BIDE BERRIAK lehiaketa *BideBerriak: elikadura burujabetzaEuskalHerrian* dokumentalean oinarriturik dago; Bizilur-Lankidetzarako eta Herrien Garapenerako erakundeak eta EHNE-Bizkaia Nekazarien Sindikatuak antolatu dute Garapenerako Lankidetzaren Euskal Agentziaren eta Hands on the Land for Food Sovereignty-ren (Eskuak Lurrean Elikadura-burujabetzarako) laguntzarekin.

BIDE BERRIAK lehiaketaren helburua da **Elikadura-burujabetza**ren inguruko informazioa, gogoeta eta eztabaida **gure gizartean** sustatzea adierazpen artistikoaren eta komunikazio-formatu berrien sustapenaren bidez, kontzientzia kritikoa sortzeko tresnak diren aldetik.

2. Gaia

Elikadura-burujabetza honela definitu zuen Via Campesinak Nyeleniko (Mali) Adierazpenean (2007): “Elikadura-burujabetza herriek elikagai nutritiboak eta kulturalki egokiak, eskuragarriak, eredu iraunkorrean eta ekologikoki ekoiztuak diren elikagaiak izateko duten eskubidea da; **herriak berak elikapen zein ekoizpen-eredua erabakitze**ko eskubidea. **Elikagaiak ekoizten, banatzen eta kontsumitzen dituztenak** elikadura-sistemen eta politiken **erdigunean** kokatzen ditu, merkatuen eta enpresen eskakizunen gaintik, alegia.

Etorkizuneko belaunaldien interesak defenditzen ditu, eta haiek hartzen ditu kontuan. Merkatu libre eta korporatiboa eta egungo elikadura-erregimenaren aurrean eusteko eta haiek hankaz gora jartzeko estrategia eskaintzen digu, eta elikadura-sistematik, nekazaritza, artzaintza eta arrantza-sistematik bideratzeko ere bai, tokiko ekoizleek eurek kudea ditzaten. Elikadura-burujabetzak **tokiko ekonomiak** eta **tokiko eta nazioko merkatuak** lehenesten ditu, eta boterea ematen die **nekazaritzari eta familia-nekazaritzari**, artisau erako arrantzari eta artzaintza tradizionalari; eta elikagaien ekoizpena, banaketa eta kontsumoa **ingurumenaren, gizartearen eta ekonomiaren jasangarritasunaren** ardatz bihurtzen du.

Elikadura-burujabetzak merkataritza gardena, herri guztiei diru-sarrera duinak bermatuko dizkien merkataritza eta kontsumitzaileek euren elikadura eta nutrizioa

kontrolatzeko duten eskubidea bultzatzen ditu. Gure lurra, gure lurraldeak, gure ura, gure haziak, gure abereak eta biodibertsitatea **erabiltzeko eta kudeatzeko eskubideak** elikagaiak ekoizten ditugunon eskura egongo direla bermatzen du. Elikadura-burujabetzak **harreman sozial berriak** eragiten ditu, **zapalkuntzarik eta desberdintasunik gabeko harremanak**: emakumeen eta gizonen artean, herrien artean, arraza-taldeen artean, gizarte-klaseen artean eta belaunaldien artean.

Horren ildotik, lehentasuna izango dute Elikadura-burujabetza hainbat eremutan sustatzeko abian jartzen ari diren **proposamen** eta **aukerei** buruz edo dauden **eragozpen** eta **erronkei** buruz diharduten lanek, esaterako: nola eragiten dion egungo elikadura-sistemak (industrial eta intentsiboak) bizi dugun klima eta energia-krisiari, lurrak eta elikadurak ekoizteko beharrezkoak diren bestelako ondasunen (ura, lurra, haziak, etab.) metaketaren ondorioz laborantzarako lurgabezia, elikagaien prezioen espekulazioa, nola zaindu biodibertsitatea, haziak, agroekologia, elikagaien gure osasunean duten eragina, kontsumitzaile garen aldetik gure janariarekin dugun harremana, elikagaien kontsumitzaileen eta ekoizleen arteko harremana, Euskal Herriko eta beste gizarte batzuetako ekoizleen egoera, emakumeek elikagaien ekoizle diren aldetik duten garrantzia, nola moldatu elikagaiak kontsumitzeko modua, elikagaien merkatu handien aurreko aukerak, tokiko eta sasoiko produktuak zergatik eta nola erosi, nola duindu gure baserrietako bizimodua, etab.

Elikadura-burujabetzak biziaren jasangarritasuna jartzen du muin muinean. Horretarako, pertsonen artean ezarrita dauden harremanak berraztertu eta aldatu egin behar dira, halako eraz non guztiak izan daitezten zapalkuntza, ezarpen edo desberdintasunik gabek; hortaz, lehentasuna izango dute genero-desberdintasuna ikusarazten eta **ikuspegi feminista** duten lanek.

3. Kategoriak

Lan bakoitza lau kategoriatako bakar batean soilik aurkeztu ahal izango da:

3.1. Ilustrazioak

Ilustrazio digitalak edo eskuz egindako ilustrazioak aurkeztu ahal izango dira, koloretan nahiz zuri eta beltzean, guztiak .jpg formatuan, izena emateko formularioaren bidez.

Eskuz egindako ilustrazioen kasuan, parte-hartzaileak nahi badu, paperean aurkeztu ahal izango du jatorrizko lana. Lan horrek irabazten ez badu, antolatzaileei eskatu eta itzuli egingo zaio nahi izanez gero.

Lanak idatzizko atalen bat badarama, euskaraz eta/edo gaztelaniaz idatzita egon behar du.

3.2. Argazkiak

Jatorrizko argazkiak, ukituren bat dutenak, argazki-collagea, etab. aurkeztu ahal izango dira, koloretan nahiz zuri eta beltzean, .jpg formatuan, izena emateko formularioaren bidez. Parte-hartzaileak nahi badu, argazkia inprimaturik aurkeztu

ahal izango du. Lan horrek irabazten ez badu, antolatzaileei eskatu eta itzuli egingo zaio nahi izanez gero.

3.3. Ikus-entzunezkoak / Film laburrak

Edozein formatutan grabaturiko ikus-entzunezko edozein lan aurkeztu ahal izango da; hala nola, flashmob, poema errezitatuak, bideoklipak, argazki muntaketak, argazki-nobelak, dantza, animazio-proiektuak, elkarrizketak, fikzioak, performanzeak, etab. Lanen gehieneko iraupena, kasu guztietan, 5 minutukoa izango da.

Gaztelania eta euskara ez diren beste hizkuntza bateko elkarrizketak badituzte, lanetan hizkuntza horietako bateko azpi-tituluak txertatu beharko dira.

3.4. Narratiba – kontaketak, poemak, artikulak

Edozein narrazio-estilotan idatzitako lanak aurkeztu ahal izango dira: elkarrizketak, artikulak, fikzioko kontakizunak, ipuinak, poemak, etab. Lanek ez dute 2.000 hitz baino gehiago izan behar, eta euskaraz eta/edo gaztelaniaz idatzi behar dira.

4. Lehiaketaren oinarri orokorrak

Lehiaketa irekia da bertan parte hartu nahi duten emakume, gizon eta kolektibo guztientzat.

Ez dago parte-hartzaile bakoitzerako ez kategoria bakoitzerako lan kopuru mugarik; hau da, pertsona berak hainbat lan aurkeztu ahal izango ditu hainbat kategoriatan.

Ez dira onartuko lan iraingarriak, sexistak, lizunak, xenofoboak edo arrazistak, ez eta ohorerako eskubidea, norberaren eta familiaren intimitaterako eskubidea edo pertsonen irudia zaintzeko eskubidea urratzen duen edukirik ere.

Lehiaketari ez datzekion gairen bat duten lanak lehiaketatik kanpo geratuko dira. Lanak honako **gai** hauetako bati edo batzuei lotuko zaizkie:

- a) Elikadura-burujabetza eta Klima-aldaketaren aurkako Borroka** – eredu agroindustrialak klima-aldaketa globalean duen eraginari buruz edo nekazaritzak planeta hozten laguntzeko egin dezakeen ekarpenari buruzko lanak.
- b) Agroekologia edo ekoizpen-eredu jasangarriak** – ondasun erkideetarako (lurra, ura, haziak eta zainketa) irisgarritasunari eta industria-ekoizpeneko ereduaren aurrean nekazarien jakintza berreskuratzeari buruzko lanak.
- c) Elikadura-burujabetza eta kontsumoa** – gaur egun eskura dugun elikagaien kontsumoarekin eta/edo ekoizleei laguntzea eta kontsumo arduratsu eta jasangarria ardatz duten kontsumo-aukerekina loturiko lanak.
- d) Nekazarien borrokak eta herri-jakintza** – Nekazarien mugimendu sozialak - Euskal Herrian nahiz beste lekuren batean-, Via Campesinaren zeregina

bereziki, elikadura-burujabetza lortzearen inguruko bestelako borrokak eta nekazarien jakintza tradizionala berreskuratzea ardatz dituzten lanak.

- e) **Feminismoa eta Elikadura-burujabetza**- nekazari eremuan emakumeen egoera eta elikadura-burujabetza eraikitzen duten zeregina ikusgarri bihurtzeari buruz, edo nekazaritza-eremuan eta nekazari-komunitateen ereduetan genero-berdintasunaren aldeko borrokari buruzko lanak.

Lan bat aurkezte hutsak parte-hartzaileak lehiaketaren oinarriak onartzen dituela adierazten du, eta baimena ematen zaio antolatzaileei lan horiek edo lan horien zatiren bat (aldatu gabe, eta egilea aipatuta beti) komunikaziorako edozein euskarritan zabaltzeko. Copyleft 3.0 lizentzia onartuko da aurkezten diren lan guztietarako.

5.Nola parte hartu

Lehiaketan parte hartzeko, www.bideberriak.eus/lehiaketa webgunearen bidez sartu behar da aukeraturiko kategorian, eta bertan, aurkeztu nahi den lan bakoitzeko izena emateko orri bana bete behar da.

Ilustrazioak eta **Argazkiak** kategorien kasuan lanak izena emateko formularioaren bidez bidaliko dira.

Ikus-entzunezkoak kategoriaren kasuan, lanak Vimeo edo YouTubera igo behar dira eta esteka (URL) bidali behar da izena emateko formularioaren bidez. Bideoaren izenean, lanaren izenburua eta BIDE BERRIAK LEHIAKETA agertu behar dira.

Narratiba kategoriaren kasuan, testua izena emateko formularioaren bidez bidaliko da zuzenean.

Lanak jasotzeko epea urriaren 23tik azaroaren 15era bitartekoa izango da.

Epaimahaia baserritarrek eta aipatutako kategorietako profesionalak osatuko dute, eta haren epaia BIDE BERRIAK en webgunearen bidez jakinaraziko da 2015eko azaroaren 23an.

6.Sariak

BIDE BERRIAK lehiaketako sari guztiak, publikoak emandakoak izan ezik, epaimahai batek emango ditu, eta epaimahaikide izango dira komunikazio alorreko zenbait profesional, ikuspegi feminista duten komunikazioko hainbat aditu, lehiaketaren antolatzaile eta Euskal Herriko nekazarien mugimenduko ordezkariak. Epaimahaia osatzeko sexu bakoitzaren ordezkaritza ez da inoiz % 40 baino txikiagoa izango.

6.1. Ilustrazioak ataleko saria

Ilustraziorik onenari **700 €**-ko saria emango zaio; halaber, lan irabazlea **Elikadura-burujabetzari eta Euskal Herriko nekazari-borrokari buruzko argitalpen batean** argitaratuko da lehiaketarako deia egin duten erakundeekin koordinatuta. Argitalpen horri zabalkunde handia emango zaio bai bitarteko digitalen bai inprimaturiko aleen bidez.

Ilustrazio finalistak ere argitaratu ahal izango dira argitalpen horretan edo beste batzuetan, lehiakidearen eta antolatzaileen interesekoa dela erabakitzen bada.

6.2. Argazkiak ataleko saria

Argazkirik onenari **700 €**-ko saria emango zaio; halaber, lan irabazlea **Elikadura-burujabetzari eta Euskal Herriko nekazari-borrokari buruzko argitalpen batean** argitaratuko da lehiaketarako deia egin duten erakundeekin koordinatuta. Argitalpen horri zabalkunde handia emango zaio bai bitarteko digitalen bai inprimaturiko aleen bidez.

Argazki finalistak ere argitaratu ahal izango dira argitalpen horretan edo beste batzuetan, lehiakidearen eta antolatzaileen interesekoa dela erabakitzen bada.

6.3. Ikus-entzunezkoak ataleko saria

Ikus-entzunezko lanik onenak **700 €**-ko saria irabaziko du, eta horrekin batera, **Nazioarteko Via Campesinako ordezkari bereziko komunikazio-taldearekin**, Parisen, 2015eko azaroaren 30etik abenduaren 11ra egingo den [Conferencia de las Partes de la Convención Marco de Naciones Unidas sobre el Cambio](#) (COP21/CMP11) izenekoan **parte hartzeko aukera** izango du irabazleak (gastuak ordaindu behar izan gabe).

Irabazleak Euskal Herriko Via Campesinako talde batekin batera bidaiatuko du, eta Konferentziaren estaldura mediatikoan parte hartu ahal izango du.

6.4. Narratiba ataleko saria

Idatzizko lanik onenak **700 €**-ko saria irabaziko du, eta horrekin batera, **Nazioarteko Via Campesinako ordezkari bereziko komunikazio-taldearekin**, Parisen, 2015eko azaroaren 30etik abenduaren 11ra egingo den [Conferencia de las Partes de la Convención Marco de Naciones Unidas sobre el Cambio](#) (COP21/CMP11) izenekoan **parte hartzeko aukera** izango du irabazleak (gastuak ordaindu behar izan gabe).

Irabazleak Euskal Herriko Via Campesinako talde batekin batera bidaiatuko du, eta Konferentziaren estaldura mediatikoan parte hartu ahal izango du.

6.5. Begirada Feminista saria

Begirada Feminista saria **700 €**-koa izango da, eta horrekin batera, **Nazioarteko Via Campesinako ordezkari bereziko komunikazio-taldearekin**, Parisen, 2015eko azaroaren 30etik abenduaren 11ra egingo den [Conferencia de las Partes de la Convención Marco de Naciones Unidas sobre el Cambio](#) (COP21/CMP11) izenekoan parte hartzeko aukera izango du irabazleak (gastuak ordaindu behar izan gabe).

Irabazleak Euskal Herriko Via Campesinako talde batekin batera bidaiatuko du, eta Konferentziaren estaldura mediatikoan parte hartu ahal izango du.

6.6. Publikoaren saria

Publikoaren saria jasoko dute www.bideberriak.eus/lehiaketa webgunean, kategoria bakoitzean (ilustrazioak, argazkiak, ikus-entzunezkoak eta narratiba) boto gehien lortu duten lanek. Internauta bakoitzak boto bakarra eman ahal izango du kategoria bakoitzean.

Berdinketa gertatzen bada, epaimahaiak aukeratuko du lan irabazlea. Epaimahaiaren saria eta publikoaren saria lan berberak irabazten baditu, publikoaren saria bigarren finalistari emango zaio.

Irabazten duen lan bakoitzari **500 €**-ko saria emango zaio dirutan.

Antolakuntzak beretzat gordetzen du sariak esleitu gabe uzteko eskubidea.

Saria irabazi izana zuzenean jakinaraziko zaie irabazleei azaroaren 23tik aurrera, eta BIDE BERRIAK-en webgunean, Facebooken eta Twitterren argitaratuko dira. Sari banaketa eta lanen aurkezpena Euskal Herriko Unibertsitatean egingo da 2016ko lehenengo hiruhilekoan, Elikadura-burujabetzari buruzko Astearen barruan.

Antolatzaileak :

Laguntzaileak:

GARAPENERAKO
LANKIDETZAREN
EUSKAL AGENTZIA

AGENCIA VASCA DE
COOPERACIÓN PARA
EL DESARROLLO

2015

Garapenaren Europako Urtea
Año Europeo del Desarrollo